

aan den dienst een vrij groot aantal artsen verbonden zijn en dan is de eenige praktische oplossing zijn toevlucht te nemen tot de praktizeerende geneesheeren. Sedert in alle provinciesteden een voldoende aantal specialisten aanwezig is, liggen aan het praktizeeren der aan den dienst verbonden artsen geen onoverkomelijke moeilijkheden in den weg.

Het tweede bezwaar raakt collega VOSSENAAR meer persoonlijk. „Ik ben leider voor een dienst voor eerste hulp”, zoo kondigt collega VOSSENAAR zich aan. Deze dienst voorziet dus 7 of 8 etablissementen, wier onderlinge afstanden 5 tot 10 K.M. en meer bedragen, van eerste hulp bij ongelukken. Aan dezen dienst zijn verbonden behalve de leider drie mijnartsen. Het gevolg is, dat de eerste hulp als regel (collega VOSSENAAR spreekt het overigens niet tegen) verleend wordt of door de naastbij wonende praktizeerende artsen of door verbandmeesters. Nu zal zeker niemand betwijfelen, dat collega VOSSENAAR met zijn mijnartsen belangrijk werk verricht, maar het komt mij voor, dat zijn dienst vaart onder een valsche vlag. Met belangstelling zou allerwege een uitvoerig rapport over dezen dienst tegemoet gezien worden, maar het mag wel als zeker worden aangenomen, dat de uitkomsten meer door de mijndirecties, dan door de collega's op prijs gesteld zullen worden.

Maastricht, 1 Maart 1920.

A. L. M. MUSKENS.

LEVENSVZERKERINGMAATSCHAPPIJ EN DOODSOORZAAK.

Teneinde aan den strijd tusschen levensverzekeringmaatschappijen en de artsen, die bezwaren hadden doodsoorzaken van verzekerden mede te deelen, waardoor de erfgenamen niet of met groote moeite het bedrag, bij de polis bepaald, konden machtig worden, een einde te maken, werd indertijd met deze maatschappijen overeengekomen, dat onder geheimhouding aan de geneeskundige adviseurs, *nadat de uitbetaling had plaats gehad*, de diagnoses konden worden medegedeeld, omdat deze zoo noodzakelijk waren voor de statistiek. Hiermede zouden dan de bezwaren van hen, die meenden, dat door het geven dier oorzaken de erfgenamen in moeilijkheid zouden kunnen geraken; wanneer de maatschappijen daardoor chicanes zouden maken, zijn weggeruimd. Inderdaad zullen velen bevredigd zijn geweest en zullen voortaan te goeder trouw aan de adviseurs het gewenschte hebben medegedeeld. Men zij echter voorzichtig!

Dezer dagen ontving ik het verzoek van den geneeskundigen adviseur van de Tweede Hollandsche Maatschappij van Levensverzekering te Haarlem, dr. KROL, hem te vertellen, waaraan een mijner patiënten overleden was met de verklaring: „Deze opgave dient uitsluitend ten behoeve der statistiek en blijft onder mijn berusting”. Daar ik behoor tot hen, die slechts doodsoorzaken mededeelen, voorzoover mij de wet daartoe verplicht, liet ik dat schrijven onbeantwoord. Het lust mij niet meer met die adviseurs telkens over dezelfde zaak te briefwisselen om hun mijn bezwaren mede te deelen; daarom negeer ik thans dergelijke brieven. Tien dagen later ontving ik een tweede schrijven van dr. KROL met verzoek terugzending van het eerste, indien ik bezwaren had inlichtingen te geven. Ik spaarde mij die moeite. Dat het echter niet te doen was de doodsoorzaak te hebben *alleen voor de statistiek*, bleek mij weldra, want aan de familie werd niet uitgekeerd, en 5 Maart ontving ik een brief van de directie, waarin voorkomt:

„Door dezen hebben wij de eer U nogmaals beleefd te verzoeken, de door onzen geneeskundigen adviseur dr. KROL alhier, gevraagde verklaring omtrent de doodsoorzaak van den heer X., aan hem te willen toezenden. Van den zoon van den heer X. vernamen wij, dat gij weigert de verklaring af te geven op grond van Uw ambtsgeheim. Wij deelen U echter mede, dat o. i. dit geen beletsel behoeft te zijn, aangezien onze adviseur deze opgave alleen gebruikt voor de statistische gegevens, en ons slechts mededeelt, dat hij de verklaring ontving, *waarna wij tot de uitbetaling kunnen overgaan*¹⁾. Door het niet verstrekken van de gevraagde opgave wordt deze dus noodeloos vertraagd.”

1) Cursiveering is van mij.

Hieruit blijkt dus duidelijk, dat de doodsoorzaak noodig is voor de uitbetaling en dat de verzekering van den geneeskundigen adviseur, dat de opgave *uitsluitend* ten behoeve der statistiek zou dienen, verre van juist is. Nogmaals men zij voorzichtig met het afgeven van deze doodsoorzaken!

's Gravenhage, 8 Maart 1920.

L. NAVIS H.ZN.

BERICHTEN.

BUITENLAND.

PARIJS. — De doop van een geneesmiddel. Hoe de naam *stovaine* in de wereld is gekomen, raadt zelfs geen philoloog in zessen. De firma *POULÈNE frères*, die het synthetische cocaïnesurrogaat bereidt, had gaarne den ontdekker *FOURNEAU* in den handelsnaam vereewigd, maar zijn naam leende zich niet daartoe. Dies werd hij in het Engelsch vertaald (*stove*) en met het gebruikelijke *ine* verlengd (*Lancet*).

ROME. — Erkenning der buitenlandsche wetenschappelijke instellingen. Ook in Italië keert het verstand terug. Niet alleen omdat men daar, ondanks eigen nood, onder de eersten is geweest om Oostenrijksche kinderen op te nemen, maar ook omdat het Italiaansche Historische Instituut (voorzitter de ex-premier *BASELLI*) met algemeene stemmen den eisch heeft gesteld, dat wetenschappelijke instellingen uit de voorheen vijandige landen in Italië op dezelfde wijze vertegenwoordigd kunnen zijn als die uit de landen der bondgenooten (*Berl. klin. Wochenschr.*).

MÜNCHEN. — Een beledigingsproces van een geneeskundig tijdschrift. — De hoofdopsteller der *Münch. med. Wochenschr.* bericht, dat hij dr. *BACHMANN* wegens belediging heeft aangeklaagd, omdat deze in zijn blad *Blätter für biologische Medizin* een stuk had geschreven over „de vrijheid der wetenschap” en daarin aan de geneeskundige vakbladen, met name aan de *Deutsche* en *Münchener med. Wochenschrift* heeft verweten, dat zij de vrije uiting der meeningen tegenhoudt om geldelijke redenen. Daardoor is *DREUW*'s beoordeeling van de salvarsaanbehandling niet tot haar recht gekomen. De Duitsche artsen moesten zich deze voogdij van een „klaarblijkelijk geldelijk belanghebbende groep” niet laten welgevalen.

De hoofdopsteller zegt, dat het geen vreemd verschijnsel is, dat schrijvers, wier bijdragen niet worden opgenomen, zeggen, dat de vrije uiting der meeningen onderdrukt wordt. Hoe onbillijk dit verwijt ook is, toch zal geen redactie daarvoor een aanklacht indienen, men heeft tegenwoordig wel andere zorgen. Maar wat *BACHMANN* zegt, mag men niet op zich laten zitten.

MARBURG. — Prof. *Zangenmeister* en *Rad-Jo*. De firma *Rad-Jo*, die indertijd beweerd had, dat prof. *KOUWER* aan onze Koningin tot verlichting van zwangerschap en bevalling het kwakzalversmiddel *Rad-Jo* had aanbevolen, en daarvoor eenige keeren had moeten procederen, schijnt deze kosten nog wel te kunnen dragen, en heeft nu een anderen professor voor zijn wagen gespannen. Prof. *ZANGENMEISTER* is onvoorzichtig genoeg geweest om het middel bij wijze van proef in zijn kliniek te gebruiken en heeft toen zijn ervaring — dat het niets waard is — aan de firma medegedeeld. Deze heeft toen in haar reclamegeschriften verteld, dat *Rad-Jo* in de universiteitsvrouwenkliniek te Marburg werd gebruikt. De hoogleeraar heeft de firma medegedeeld, dat hij, als zij zoo voortgaat, den rechter in den arm zal nemen (*Münch. med. Wochenschr.*).

LONDEN. — Gebrekkige verloskundige hulp. De sterfte aan afwijkingen bij de bevalling en ziekten van het kraambed is te Londen schrikbarend hoog: in 1917 bijv. 48 per 1000 bevallingen (de cijfers betreffende onze groote gemeenten in December jl., zie bladz. 1919, leveren, ter vergelijking, gemiddeld 4.6 per 1000 op). Gebrekkige verpleging, gebrekkige opleiding der vroedvrouwen en woningnood zijn de oorzaken van dezen achterlijken toestand. Sir *WILLIAM COLLINS* dringt in een rapport hierover op gemeentelijke kraaminrichtingen en ruime wijkverpleging aan,